

מ"ת 44398/01/16 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב נגד ישי זיתוני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

20 מרץ 2016

מ"ת 44398-01-16 מדינת ישראל נ' זיתוני(עציר)

בפני כב' השופט בני שגיא
מבקשת:
נגד
משיב:
1. מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב ע"י ב"כ עו"ד
רנית בר און
1. ישי זיתוני (עציר) ע"י ב"כ עו"ד ניר אלפסה

החלטה

כללי

1. בקשה למעצר עד תום הליכים.

כתב האישום שהוגש נגד המשיב מייחס לו עבירת הריגה.

נטען כי המשיב ודרור חבני מצויים בקשרי חברות. על רקע סכסוך קיים בין דרור חבני לאחיו יורם חבני (להלן - **המנוח**) התפתח סכסוך בין המשיב ליוגב חבני, בנו של המנוח (להלן - **יוגב**). ביום 1.12.15 נפגש המשיב ברחוב באקראי עם יוגב, ובין השניים התפתחו חילופי דברים במסגרתם אמר המשיב ליוגב: "**אם לא היית שוטר הייתי קובע איתך בכל מקום שתמצא ותקשור לי יד אחת ועם יד אחת אני קורע אותך, גומר עליך**". באותו היום עדכן יוגב את המנוח, שאז התקשר המנוח למשיב והשניים קבעו בכניסה לפארק דרום בתל אביב. בסמוך לאחר מכן הצטייד המשיב במקל באורך מטר ויצא להיפגש עם המנוח. עם הגיעו לאיזור הפארק ראה המשיב את המנוח כשהוא ממתין, רץ אליו, היכה עם המקל בראשו, גרם לנפילתו על הכביש ונמלט מהמקום. אמבולנס שהגיע למקום פינה את המנוח לבית החולים כשהכרתו מעורפלת, אולם בבית החולים, נוכח שבר קווי ללא תזוזה פריאטו-טמפורלי מימין ונזק מוחי כבד, נקבע מותו של המנוח.

2. לא הייתה מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה, והמשיב הופנה לשירות המבחן על מנת שייערך

תסקיר בעניינו.

תסקיר המעצר

3. מתסקיר המעצר שהוגש עולה כי המשיב בן 33, נשוי ואב לילדה בת שנה וחצי. המשיב התייתם מאביו עת היה בן 17, מאמו לפני כ-5 שנים, ותיאר את קשייו על הרקע האמור והעצמאות לה נדרש לאורך השנים. המשיב סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, החליף מספר מסגרות חינוכיות וזאת על רקע קשיי קשב וריכוז. המשיב לא גויס לצה"ל, ותיאר כי הדבר נעשה על רקע הצורך לסייע לפרנסת המשפחה. שירות המבחן התרשם כי בדבריו בלטו חוסר אמפתיה כלפי המנוח ומשפחתו, קושי בהתבוננות ביקורתית ומותאמת על התנהגותו והתייחסות מטשטשת למחירים שהוא משלם. **עוד התרשם שירות המבחן מקושי בוויסות דחפים ובבחירתו להתנהגות אלימה, לכאורה מתוכננת, מתוך עמדה המרוכזת בצרכיו מבלי יכולת להציב לעצמו גבול או להיעזר בגבולות חיצוניים. עוד צוין כי המשיב מאופיין בקווי חשיבה ובדפוסים שוליים, כשבמרכזם הצורך להוכיח את גבריותו וכי עמדותיו נותנות לגיטימציה להתנהגות אלימה במצבים מסוימים, בעיקר כאמצעי להשגת מעמד וערך בעיני עצמו ולמול אחרים כלפיהם חש מחויב.** עוד צוין כי נוכח גישתו, צמצום וטשטוש הבעייתיות בחייו, נטייתו להשליך האחריות למחירים שהוא משלם על סביבתו אין תועלת בהמשך קשר טיפולי, ונתונים אלה, בצירוף לנוקשות מחשבתית ורמת האלימות, מצביעים על **רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה מצידו שתוצאותיה עלולות להיות בדרגת חומרה גבוהה.** לצד התרשמותו של שירות המבחן, כמתואר לעיל, התרשם שירות המבחן לחיוב מהמפקחים המוצעים, וסבר כי לאור אלמנט ההרתעה שהושג עד כה בתקופת המעצר והבנת המשיב את חומרת האירוע, ניתן לצמצם את הסיכון הנשקף מהמשיב באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני.

עבר פלילי

4. עברו הפלילי של המשיב כולל הרשעות בעבירות של שימוש רשלני בחומר רעיל (משנת 2003) בגין ריצה מאסר בפועל לתקופה בת חודש וחצי; הרשעה בעבירה תקיפה סתם (משנת 2007) בגינה ריצה מאסר בפועל לתקופה בת חודש וחצי; והרשעה בעבירת שבועת שקר (משנת 2008) בגינה נדון לעונש מותנה.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המבקשת הפנתה בטיעוניה למספר אלמנטים המלמדים על רמת מסוכנות גבוהה הנשקפת מהמשיב, ועל היעדר האפשרות לצמצם מסוכנות זאת באופן של מעצר בפיקוח אלקטרוני. כך הודגש רכיב התכנון המוקדם לפגיעה במנוח (הצטיידות במקל); כך הודגשה התוצאה הקטלנית; כך הודגש כי למכה שהנחת על ראשו של המנוח לא קדמו חילופי דברים; וכך הודגש כי לאחר שהמשיב נמלט מזירת

העבירה והגיע לביתו, הוא אמר לאשתו: "יורם לא ידבר יותר". ב"כ המבקשת ציינה כי קיימת חוסר התאמה בין התכנים השונים העולים מתסקיר שירות המבחן לבין ההמלצה הסופית.

6. ב"כ המשיב, בטיעון רהוט וממוקד, ביקש לראות במעשה המיוחס למשיב ככזה המעיד על מסוכנות אך בעוצמה הניתנת לצמצום משמעותי. נטען כי חרף התוצאה הקטלנית, מדובר בהתנהלות אלימה שמצאה ביטוי במכה אחת, שלא גרמה חבלה חיצונית (ומכאן הטיעון כי עוצמת המכה לא הייתה משמעותית). עוד נטען כי דווקא על רקע הסכסוך, יש חשיבות לעובדה כי המשיב לא יזם את המפגש אלא דווקא המנוח. עוד הוסבר כי המשיב לא קיווה או ציפה לתוצאה הקטלנית, ולראיה - הימלטותו מהמקום לאחר אותה מכה יחידה, והעובדה כי באותו הזמן היה המנוח עדיין בהכרה ושוחח עם גורמי הרפואה בשטח.

ב"כ המשיב התייחס לנתוני האישיים של המשיב כמי שמנהל אורח חיים נורמטיבי, הפך לאחרונה לאב, עובד בשליחויות, ומנסה להתפרנס בכבוד. בהתייחס לתסקיר צוין כי דווקא לאור התרשמות שירות המבחן מאישיותו של המשיב, ניתן ללמוד על הצורך לאמץ המלצתו הסופית, וכדבריו: **"אני חושב שאילו היה מדובר בתסקיר ורוד, נטול ספקות, וחיובי בכל קנה מידה, הרי שהיה מדובר בתסקיר מנותק קשר מהמציאות, ובית המשפט יכול שהיה מתנער מעליו בקלות"**.

דין והכרעה

7. בהיעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ובדבר קיומה של עילת מעצר, גדר המחלוקת, במקרה דנא, נעוץ בתנאי הנוגע לקיומה של חלופת המעצר. הלכה היא, כי בחינת היתכנותה של חלופת המעצר המוצעת על-ידי הנאשם, טעונה בחינה דו-שלבית. בשלב הראשון, יש לבחון האם ברמה העקרונית, קיימת חלופת מעצר כלשהי אשר עשויה לאיין או להפיג את מסוכנותו של המשיב. ככל שהתשובה לשאלה הראשונה היא חיובית, על בית המשפט לבחון, בשלב השני, את מידת התאמתן של חלופות המעצר הקונקרטיות העומדות על הפרק. בחינת חלופת מעצר קונקרטית נעשית, בין היתר, תוך התחשבות בעוצמתה של עילת המעצר (בש"פ 8082/12 אברהם נ' מדינת ישראל (20.11.2012); בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (23.12.2012)).

8. המסוכנות הנשקפת מנאשם נבחנת בראש ובראשונה מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום, וכן מנסיבותיו האישיות הכוללות, בין היתר, את עברו הפלילי והסיכוי להישנות עבירות.

בענייננו - נסיבותיו של המקרה מלמדות על מסוכנות בעוצמה גבוהה. אין מדובר רק במסקנה שהיא נגזרת של התוצאה הקטלנית, אלא בכזו המבוססת על ההצטיידות מראש בנשק קר; על "הנחישות" שהפגין המשיב באירוע בכך שרץ לעבר המנוח, והנחית מכה על ראשו מבלי שקדם לכך דין ודברים; על העובדה כי המכה כוונה לראשו של המנוח ולא לאיבר אחר בגוף; על האיום המפורש שהשמיע כלפי

יוגב ("אם לא היית שוטר הייתי קובע איתך בכל מקום שתרצה ותקשור לי יד אחת ועם יד אחת אני קורע אותך, גומר עליך"); ועל אותו משפט שאמר המשיב לאשתו כשחזר הביתה: "יורם לא ידבר יותר", המלמד על קור רוחו.

באשר לרכיב השני ממנו ניתן ללמוד על מסוכנות - נתוניו האישיים של המשיב, הרי גם כאן, ניתן לראות בנתונים השונים העולים מתסקיר שירות המבחן ככאלה **המחזקים ומעצימים את עילת המעצר הנלמדת מהמעשה עצמו**. אזכיר כי שירות המבחן התרשם מקושי בוויסות דחפים ובבחירתו להתנהגות אלימה, לכאורה מתוכננת, מתוך עמדה המרוכזת בצרכיו מבלי יכולת להציב לעצמו גבול או להיעזר בגבולות חיצוניים. עוד צוין כי המשיב מאופיין בקווי חשיבה ובדפוסים שוליים, כשבמרכזם הצורך להוכיח את גבריותו וכי עמדותיו נותנות לגיטימציה להתנהגות אלימה במצבים מסוימים, בעיקר כאמצעי להשגת מעמד וערך בעיני עצמו ולמול אחרים כלפיהם חש מחויב.

נתונים אלה בדבר אופיו של המשיב וקווי אישיותו מלמדים על חשש של ממש שמא, גם בעתיד, ינקוט המשיב בדרכים קשות ואלימות על מנת לפתור מחלוקות.

יש משקל מסוים אף לעברו הפלילי של המשיב, הכולל הרשעה בעבירת אלימות בגינה ריצה עונש מאסר קצר. אני ער לעובדה כי אין מדובר בעבירה מהעת האחרונה, אלא שיש בה כדי להוות ראיה נוספת לקווים האלימים המאפיינים את התנהלות המשיב. ניתן היה לצפות כי ריצוי תקופת מאסר, ולו קצרה, יהווה תמרור אזהרה למשיב, אולם לא כך אירע.

יוצא אפוא כי על פי כלל הנתונים, יש מקום להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

9. כעת, יש להמשיך ולבחון האם הכלי של מעצר בפיקוח אלקטרוני יכול להתאים לנסיבות המקרה שבפניי, זאת נוכח המלצת שירות המבחן.

כידוע, שירות המבחן הוא גוף מסייע וממליץ, אך בסופו של יום ההחלטה נתונה לבית המשפט.

ניתן להפנות בהקשר זה לעמדת בית המשפט העליון כפי שפורטה בבש"פ 1802/13 **מדינת ישראל נ' אבו גאבר** (12.3.2013) על ההפניות המופיעות שם.

וכך צוין:

"לא נעלמו מעיני המלצותי הלא חיוביות העקביות של שירות המבחן, ואין צריך לומר שיש לי הערכה רבה לתרומתו הסגולית של השירות; ואולם בסופו של יום "האחריות להכרעה היא של

בית המשפט ועליו לבחון את התמונה במלואה" (בש"פ 2006/10 הנזכר; ראו גם בש"פ 7842/07 אדגו נ' מדינת ישראל (20.9.07)). ועוד יש לזכור, כי "סיכון קיים לעולם, אך השאלה היא מה מידת ההסתברות להתממשות הסיכון" (בש"פ 5376/01 מדינת ישראל נ' זהראן (6.7.01); השופטת - כתארה אז - נאור)). לעניין תסקירים, ציינתי בבש"פ 2006/10 הנזכר (פסקה ז') כך: "מעשה שבכל יום באולמות בתי המשפט הוא, שכאשר התסקיר חיובי טוענת הסניגוריה בלהט לאמצו והתביעה טוענת לא אחת בלהט את ההיפך, וכאשר התסקיר אינו חיובי מתהפכים התפקידים. כך גם בענייננו. על בית המשפט לבחון את הדברים לגופם, בעינו שאינה מביטה לעבר זה או אחר, והאמורה לשקלל את הדברים. אכן, מקובל כי מקום שהמדובר בתסקיר שאינו חיובי, דחייתו טעונה הנמקה בעלת משקל".

ובענייננו - אף שמדובר בהערכה של גוף מקצועי, אינני רואה עין בעין עם שירות המבחן את עוצמת עילת המסוכנות, ויש בכך כדי להשליך על היכולת לאמץ את ההמלצה הסופית.

10. יתרה מכך, סעיף 22(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 (להלן - **חוק המעצרים**) קובע כי לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני לגבי מי שנאשם בעבירה המיוחסת למשיב, "אלא אם כן שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין, ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני" (ההדגשה אינה במקור - ב.ש.).

המחוקק נדרש לתיבה "טעמים מיוחדים שיירשמו" בתחומי משפט שונים.

כך לדוגמא סעיף 69(ה) לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז - 1967, כך תקנה 528 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד - 1984 וכך תקנה 471(א) לאותן תקנות.

בתחומי המשפט הפלילי, נוקט המחוקק בשתי דרגות שונות של "טעמים".

הראשונה, "טעמים שיירשמו" - ניתן להצביע בהקשר זה על מספר דוגמאות: סעיף 53(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 הקובע כי הארכת מועד להגשת ערר תינתן "מטעמים שיירשמו"; סעיף 60(א)+(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן - **החסד"פ**) המאפשר לפרקליט המחוז (או לראש יחידת התביעות) ליתן פטור מידוע או פטור משימוע "מטעמים שיירשמו"; סעיף 58 בחוק העונשין קובע כי "מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, יישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות".

השנייה, "טעמים מיוחדים שיירשמו" - ניתן להפנות לשימוש בתיבה זאת לדוגמאות הבאות: סעיף 355(א)

לחוק העונשין, המורה כי עונשו של אדם אשר הורשע בעבירה דן לא יפחת מ-4 שנים, "אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו"; סעיף 153(א) לחסד"פ הדן בסיטואציה של חזרה מהודיה וקובע כי בית המשפט רשאי לאפשר לנאשם לחזור מהודיה "מנימוקים מיוחדים שיירשמו"; סעיף 170 לחסד"פ המתייחס לסיטואציה של הפסקת הליכים לאחר שהתברר שהנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין אולם ממשיך וקובע כי "אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם, יברר בית המשפט את האשמה, ורשאי הוא לעשות כן אף מיזמתו מטעמים מיוחדים שיירשמו".

מעבר לשוני הלשוני, אשר יוצר מדרג ברור בין שתי הקבוצות, דומני כי ניתן להצביע על שוני מסוים גם במהות: בעוד שהמקרים הנמנים על הקבוצה הראשונה מתמקדים יותר בהיבטים פורמליים לכאורה (הארכת מועד, פטור משימוע, סדר נשיאת מאסר), הרי שהמקרים הנמנים על הקבוצה השנייה הם בעלי מימד מהותי יותר (חריגה מעונש מינימום, חזרה מהודיה, המשך בירור המשפט חרף העובדה כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין).

בסעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים נקט המחוקק כאמור בלשון "טעמים מיוחדים שיירשמו", הוראה אשר יש לראותה כמאזנת בין האינטרס הציבורי בשמירה על שלום הציבור ועל ביטחונם של נפגעי עבירה אקטואליים או פוטנציאליים לבין זכותו החוקתית לחירות של נאשם בפלילים.

על יסוד האמור לעיל, יש לראות את הדרישה ל"טעם מיוחד" כדרישה מהותית, ויש לבחון ברוח זו את התאמתם של טעמים שונים העולים תדיר עת נבחנת בקשה למעצר עד תום ההליכים.

לטעמי, ניתן לחשוב על מספר טעמים אותם ניתן לראות כ"טעמים מיוחדים" המאפשרים מתן הוראה בדבר מעצר בפיקוח אלקטרוני חרף סוג העבירה המיוחסת לאותו נאשם העומד לדין: קטינות (כפי שמפורט בלשון הסעיף) או גיל צעיר, חלופי זמן משמעותי, חולשה ראייתית, הודיה ונטילת אחריות כגורם מפחית מסוכנות, או נתונים אישיים חריגים ויוצאי דופן. טעמים אלה, שאינם בגדר רשימה סגורה, הם טעמים בעלי משקל משמעותי, אשר עולים כדי "טעם מיוחד".

לעומתם, טעמים כגון קיומם של מפקחים ראויים, או המלצה של שירות המבחן, הם טעמים בלעדיהם יהיה קושי להורות על שחרור או על מעצר בפיקוח אלקטרוני, אך אין בהם כדי להוות "טעם מיוחד" הנדרש בהתאם להוראותיו של סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים.

בחינת המקרה שבפניי מלמדת כי המעשה חמור, האירוע "טרי", התרשמות שירות המבחן מהמשיב רחוקה מלהיות מיטבית ולחובת המשיב הרשעה קודמת בעבירת אלימות בגינה ריצה עונש מאסר. אין בנמצא "טעם מיוחד", ואף ניתן להצביע על פער לא מבוטל בין התרשמות שירות המבחן מהמשיב להמלצתו הסופית.

11. על יסוד הנתונים שפורטו לעיל, סבורני כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב אינה ניתנת לצמצום משמעותי גם באופן של מעצר בפיקוח אלקטרוני, מה גם שאין בנמצא "טעם מיוחד" הנדרש על פי הוראות החוק, ועל כן אני מורה על מעצרו עד תום ההליכים.

ניתנה היום, 20 מרץ 2016, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט